

ANEKS 8. Progres Raporti i KE – Krahasimi me vendet e rajonit.

Raport Progres 2021	Shqipëria - Hapja e negociatave pritet ne 2022	Re. Maqedonia e Veriut - Hapja e negociatave pritet ne 2022	Mali I Zi - Hapja e negociatave ne 2012	Serbi - Hapja e negociatave ne 2014	Turqi - Hapja e negociatave ne 2005	Kosova (Shtet kandidat potencial)	Bosnje dhe Herzegovina (Shtet kandidat potencial)
Kapitulli 32 Objektivi BE nxit reformën e sistemeve të qeverisjes kombëtare për të përmirësuar përgjegjshmërinë menaxhuese, menazhimin e shëndetshëm financiar të të ardhurave dhe shpenzimeve dhe kontrollin e jashtëm të fondeve publike. Rregullat e kontrollit financiar mbrojnë më tej interesat financiare të BE-së kundër mashtrimit në menazhimin e fondeve të BE-së dhe Euros kundër fallsifikimit.							
Opinionin i KE	Pergatitje Modeste	Pergatitje Modeste	Pergatitje Modeste	Pergatitje Modeste	Nivel i mire pergatitje	Nivel i ulët pergatitje	Faze fillestare pergatitje
Permbledhje / Progresi 2021	Disa përparime u bënë në vitin 2020: Miratimi i një dokumenti të politikave për forcimin e kontrollit financiar të brendshëm publik (PIFC), udhëzimet mbi delegimin e përgjegjësiwe financiare, udhëzimet për monitorimin dhe raportimin e ndjekjes së rekomandimeve të auditit të brendshëm dhe rishikimin e kontrollit të cilësisë së auditit të jashtëm dhe procedurat e sigurimit të cilësisë.	Përparim i kufizuar u bë në vitin 2020: Përmirësimi i sistemit të kontrollit të brendshëm dhe përgjegjshmëria menaxheriale në përdoruesit e buxhetit në nivel qendror dhe lokal.	Disa përparime u bënë në vitin 2020: Zhvillimi i strategjive të reja duke përmirësuar qeverisjen dhe kontrollin e brendshëm financiar publik. SAI përmirësoi në mënyrë të konsiderueshme kapacitetet dhe procedurat e saj dhe vendosi bazën për një ndjekje më të efektshme të rekomandimeve të kontrollit dhe për një komunikim më të hapur dhe transparent me Parlamentin dhe me publikun e gjerë. Një përparim u bë gjithashtu në përgjegjshmërinë administrative.	Përparim i mirë u bë në vitin 2020: Rekomandimet e KE u zbatuan kryesisht. Një metode e re afat-mesme mbi kontrollin e brendshëm financiar publik (PIFC) është zhvilluar. Duke u mbështetur në mësimet e nxjerra nga 2019 projekte pilot mbi përgjegjshmërinë menaxheriale, të gjitha udhëzimet përkatëse u zhvilluan dhe zbatimi ka filluar. Udhëzimet për raportimin e parregullsiwe dhe trajtimin e përjashtimeve u azhurnuan në vitin 2020.	Përparim i kufizuar u bë në vitin 2020: Rekomandimet e vitit të kaluar nuk u trajtuan. Raportet e kontrollit të Fondit të Pasurisë së Turqisë (TWF) u botuan në uebsajtin e tij dhe disa kompani të Fondit kontrollohen drejtpërdrejtë nga Gjykata Turke e Logarive (TCA).	Disa përparime u bënë në vitin 2020: Mbi trajtimin e boshllëqeve të mbetura në zbatimin e legjislativitetit primar dhe sekondar mbi kontrollin e brendshëm financiar publik.	Disa përparime u bënë në vitin 2020: Mbi trajtimin e boshllëqeve të mbetura në zbatimin e legjislativitetit primar dhe sekondar mbi kontrollin e brendshëm financiar publik në të gjitha njësitë.
Permbledhje / Analiza e gjetjeve	Përparim i pjesshëm u bë me rekomandimet e Komisionit për vitin 2020. Funkcionimi i duhur dhe efektiv i kontrollit të brendshëm nuk është siguruar ende nëpërmjet njësive buxhetore.	Zbatimi i dokumentit të politikës së kontrollit të brendshëm financiar publik (PIFC) dhe planit të veprimit është vonuar për shkak të krizës COVID-19 dhe kapaciteteve të kufizuara të lojtarëve kryesorë. Funkcionimi i inspektimit financiar nuk është i mjaftueshëm. Pavarësia e Zyrës së Kontrollit Shtetëror (SAO) nuk është ende e garantuar nga kushtetuta. Mbiqyrja parlamentare e menazhimit të fondeve publike nuk është ende e efektshme.	Përpjekje të mëtejshme janë të nevojshme për të aplikuar përgjegjshmërinë menaxhuese dhe për të forcuar funksionimin e kontrollit të brendshëm dhe kontrollit të brendshëm në organizmat publikë dhe në ndërmarrjet shtetërore. Një funksion i centralizuar i inspektimit të buxhetit nuk është ende funksional. Kapaciteti i koordinimit të Shërbimit Kombëtar të Koordinimit Kundër Mashtrimit duhet të forcohet më tej.	Mbështetja politike e nivelit të lartë mbetet kritike për zhvendosjen e kërkuar në menazhimin e performancës dhe zbatimin e reformave të PIFC në sektorë të tërë publikë. Kërkohej një punë e mëtejshme për vendosjen e një sistemi të plotë për zbulimin dhe trajtimin e parregullsiwe. Përpjekje shtesë janë të nevojshme për të mishëruar përgjegjshmërinë menaxheriale në kulturën administrative dhe për të forcuar funksionimin e kontrollit të brendshëm dhe kontrollit të brendshëm.	TWF nuk mbeti plotësisht subjekt i kontrollit të drejtëpërdrejtë nga TCA. Rrjeti i shërbimit të koordinimit kundër mashtrimit (AFCOS) është ende për t'u rivendosur. Qëllimi, autoriteti dhe përgjegjësia e kontrollit të brendshëm është dëmtuar nga mungesa e një kërkesë ligjore për të pasur njësi të brendshme auditimi në Ministri. Rekomandimet e vitit të kaluar mbeten të vlefshme.	Mbështetja politike e nivelit të lartë është e nevojshme për zbatimin e kontrolleve të duhura të brendshme në të gjitha nivelet e administratës. Funkcionimi i kontrollit dhe kontrollit të brendshëm dhe zbatimi në kohë i rekomandimeve të auditit të brendshëm dhe të jashtëm duhet të forcohet.	Të gjitha njësitë qendrore të harmonizimit duhet të vazhdojnë forcimin e kapaciteteve të tyre dhe të monitorojnë efektivitetin e funksioneve të kontrollit të brendshëm në sektorin publik, me vëmendje të veçantë ndaj funksioneve të menaxhimit të rrezikut dhe auditit të brendshëm Pavarësia financiare dhe operacionale e institucioneve supreme të kontrollit duhet të sigurohet në praktikë. BH duhet të përmirësojë cilësinë e raporteve të tyre të kontrollit dhe të rritë përpjekjet e tyre të komunikimit për të përforcuar ndërgjegjësimin publik për punën e tyre.
Rekomandimet	1. Të zbatojë udhëzimet mbi delegimin financiar të përgjegjësiwe dhe të lëshojë udhëzime mbi delegimin e përgjegjësiwe të menaxhimit me synimin për të përmirësuar përgjegjshmërinë menaxheriale; 2. Të monitorojë dhe të ndjekë zbatimin e rekomandimeve të bëra në raportin vjetor të PIFC-së nëpër njësitë buxhetore; 3. Rritja e kontrollit parlamentar ndaj organeve të audituara në zbatimin e rekomandimeve të auditit të jashtëm, nëpërmjet seancave më të shpeshta parlamentare dhe ngritjes së një kuadri parlamentar të mbiqyrjes për të vlerësuar rregullisht procesin e ndjekjes së rekomandimeve nga ana e qeverisë.	1. Të miratojë dhe zbatojë në mënyrë efektive ligjin e ri të PIFC-së dhe mjetet metodologjike me qëllim që të sigurojë transparencë të përmirësuar, përgjegjshmëri menaxheriale dhe menaxhim të shëndoshë të fondeve publike; 2. Të vendosë dhe të sigurojë funksionimin e efektshëm të rrjetit të koordinimit kundër mashtrimit (AFCOS) dhe të përmirësojë parandalimin, menaxhimin dhe raportimin e parregullsiwe. 3. Të zgjerojë bashkëpunimin ndërmjet Zyrës së Kontrollit Shtetëror (SAO) dhe Parlamentit dhe të përmirësojë shqyrtimin parlamentar të zbatimit të buxhetit dhe ndjekjen e rekomandimeve të auditit të SAO-s;	1. Operacionalizimin e funksionit të centralizuar të inspektimit të buxhetit në Ministrinë e Financave; 2. Të drejtojë dhe të forcojë aplikimin e përgjegjshmërisë menaxheriale në administratën publike; 3. Të përputhet më tej me acquis të BE-së mbi luftën kundër mashtrimit ndaj interesave financiare të Bashkimit.	1. Të sigurojë koherencën e plotë të bazës ligjore PIFC me kuadrin ligjor horizontal; 2. Të fillojë zbatimin e shqyrtimit të bashkëmoshatarëve të marrëveshjeve të auditit të brendshëm brenda përfituesve të fondeve publike; 3. Të krijojë një funksion efektiv të auditit të brendshëm në të gjitha institucionet qendrore të buxhetit.	1. Të përditësojë dokumentin e politikave të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik dhe planin e tij të veprimit dhe të sigurojë që një kuadër formal i koordinimit, monitorimit dhe raportimit të vendoset për planin e përditësuar të veprimit; 2. Të rivendosë rrjetin AFCOS dhe të miratojë një strategji kombëtare kundër mashtrimit; 3. Rishqyrtoni marrëveshjet që do të përfshinin bashkë dhe ndërmarrjet shtetërore në logarinë e vetme të thesarit.	1. Të integrojë të gjitha elementet e strategjisë PIFC në strategjinë e re të menaxhimit të financave publike 2022-2026, dhe të finalizojë Planin përkatës të Veprimit pIFC; 2. Të përmirësojë përgjegjshmërinë duke përputhur ligjet e posaçme me Ligjin mbi organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore dhe agjencive të pavarura dhe të shtojë linjat e logaridhënies brenda dhe ndërmjet institucioneve publike; 3. Të përmirësojë zbatimin me sistematik dhe në kohë të rekomandimeve të auditit të jashtëm, veçanërisht në lidhje me auditimet e performancës që janë ndërmarrë në vitet e fundit.	1. Të vazhdojë me zbatimin e strategjive pIFC të miratuara së fundmi; 2. Të përmirësojë cilësinë e kuadrit të monitorimit mbi kontrollin financiar të brendshëm publik dhe zbatimin e rekomandimeve të raportit të PIFC-së nëpër njësitë buxhetore; 3. Të sigurojë pavarësinë funksionale, financiare dhe operacionale të institucioneve supreme të kontrollit në të gjitha nivelet e qeverisjes dhe të përmirësojë ndikimin e SAI-t të punojnë nëpërmjet strategjive të komunikimit 2021-2025.
Burimi: KE: Vlerësimet numerike janë vendosur bazuar ne opinionin e KE lidhur me pergatitjen dhe progresin e bere nga shteti per zbatimin e detyrimeve te anetaresimit ne BE							
(1) Faze fillestare, (2) Nivel I ulet pergatitje, (3) Pergatitje modeste, (4) Nivel I mire pergatitje, (5) Pergatitje e avancuar.							